

Obrtne nadaljevalne šole.

Spisal Engelbert Franchetti.

Ne da se utajiti, da je pri nas na Kranjskem obrtno šolstvo jako pomanjkljivo in da potrebuje v doglednem času temeljite preuredbe v Ljubljani sami kakor tudi na deželi. Ne da se pa tudi utajiti, da je to glavna ovira, da obrtništvo na Kranjskem ne stoji na tisti višini bodisi glede strokovne izobrazbe, kakor tudi zavednosti, da mora biti obrtnik obenem tudi trgovec in da je tisti faktor, ki bi ga morala vlada in država upoštevati ter storiti vse tisto, kar stori po drugih deželah glede preuredbe obrtnega šolstva.

Največji greh store pa v tem pogledu obrtniki sami, ki nasprotujejo in uničujejo obrtno šolstvo in to večina zaradi tega, ker neradi pogrešajo vajenca v tednu nekaj ur, ki jih zamudi v obrtni nadaljevalni šoli, neupoštevajoč če vajenec pridno obiskuje pouk, da se marsikaj nauči, kar lahko takoj uporabi sebi in mojstru v korist. Le žal, da je malo takih vajencev, ki iz svojega lastnega nagiba pridno obiskujejo pouk in ki se zavedajo, da jim to, kar se nauče, ako ne takoj, vendar pa pozneje koristi v vsakem oziru.

Pri nas so obrtniki večinoma tega mnenja, da se vajenci v obrtni nadaljevalni šoli še bolj pokvari; to je, da postanejo še bolj razuzdani, da se veliko več moralno pohujšajo, kakor pa če ne bi hodili v šolo. No, in če hočemo biti odkritosrčni, moramo priznati, da pravijo deloma obrtniki v tem oziru prav.

Večkrat sem namenoma opazoval obrtne vajence, ko so šli od večernega pouka obrtne nadaljevalne šole. To je bilo kričanja, vriskanja, zvižganja in preklinjanja, kakor da bi bili sami divjaki. Mirnega pogovora o tem, kaj so se učili, je bilo le redkokdaj slišati.

Po sebi umevno je, da učitelji komaj pri pouku vzdržujejo red in disciplino in da nimajo nikake odgovornosti, kaj vajenci počnejo po dokončanem pouku. V tem oziru bo treba skrbeti za strožji disciplinarni red, s katerim se hočem še pozneje baviti.

Ker sem že v začetku omenil, da naše obrtne nadaljevalne šole nimajo pravega pomena in da ne služijo v pravem pomenu besede namenu, za katerega so ustanovljene, se čutim poklicanega, da stvari na ljubo tudi pojasnim. Kakor se ne da v enem

loncu istočasno kuhati kava in fižol, tako se tudi ne da poučevati v enem razredu obrtne nadaljevalne šole vajencev, ki spadajo v razne obrti. Kar se pedagoškega pouka tiče, to je obrtno knjigovodstvo, računstvo, pisanje in pa pouk v konceptu, to še gre, ali kar se pa strokovnega pouka tiče, zato se pa dasta komaj dve sorodni obrti dobro spojiti. Zatorej pouk v obrtno nadaljevalnih šolah zlasti na deželi ne dosega zaželenega uspeha.

V ljubljanski obrtni nadaljevalni šoli se je pač storilo, kolikor se je dalo, da so se vajenci po strokah razdelili, pa vendar še ni pravega uspeha, in ga tudi toliko časa ne bo, dokler zadruga ne ustanove svojih strokovnih šol.

Uspehi v združenih strokovnih šolah in pa uspehi v splošnih obrtnih šolah se ne dajo primerjati in to zaradi tega ne, ker se na združenih strokovnih šolah vajenci poučujejo le v svoji stroki in od strokovnjakov, medtem ko se na splošnih obrtnih nadaljevalnih šolah poučujejo vajenci skupno od več strok. Priznavam, da se za stavbinske obrti dobi jako dobre učne osebe iz srede pedagogov, za obrti pa, kakor n. pr. za krojače, čevljarje, vrtnarje, brivce, natakarije, peke, slikarje in pleskarje je pa strokovni pouk le tedaj uspešen, če poučuje obrtnik, ki je temeljito izvežban v svoji stroki.

Mimogrede naj omenim, da sem imel priliko si ogledati strokovno šolo zadruga gostilničarjev in brivcev na Dunaju.

Preverjen sem, da prizadete kroge zanima učni načrt teh strokovnih šol, zatorej ga hočem v kratkih besedah načrtati. Ker je pri gostilničarski obrti učna doba vajencev navadno le po dve leti, ima tudi strokovna šola samo dva obligatna razreda in en prostovoljni razred. Strokovni pouk traja 9 mesecev in je na teden po 21 ur obligatnega pouka. Namen šole je, sinove gostilničarjev in hotelirjev kakor tudi sinove iz meščanskih krogov za bodoče samostojne gostilničarje kakor tudi za poslovodje večjih enakih podjetij, za hotelske tajnike in ravnatelje kakor tudi v trgovskem oziru strokovno, teoretično in praktično popolnoma izobraziti.

Učni načrt je sestavljen za prvi razred:

1. nemščina po 3 ure na teden,
2. francoščina " 5 ur " "
3. računstvo " 3 ure " "
4. lepopisje " 2 uri " "
5. serviranje " 2 " " "

Ko so zazveneli zadnji veličastni akordi našega impozantnega zborovanja v Radovljici, smo se sešli Triglavani v nedeljo popoldne na kolodvoru in se odpeljali v dveh skupinah: ena skupina pod vodstvom junaškega in dovtipnega Rajka Justina na Dovje, druga večja skupina, pri kateri se je nahajala tudi moja malenkost, pod vodstvom vrlega našega vodnika, tovariša Jenska z Bleda na Dobravo. Tu naj omenim nek intermezzo. Ko čakamo na Jesenicah prihoda drugega vlaka, opazim v nekem vozu klerikalnega matadorja Jakliča, ki se je peljal v družbi dekoriranih Marijinih sestrá in bratov z nekega pobožnega shoda na Gorenjskem. Tu „Zaveza“ s svojimi neustrašenimi borilci za svobodo in napredek — tam koristolovstvo za suženstvo in temo! Dan in noč, in mi si ne moremo biti tovariši! Žalostno, da nima učitelj važnejšega stanovskega opravila, nego voditi naivne ljudi — za nos.

Ko pridemo na Dobravo, jo mahnemo proti Vintgarju. Nekaj časa peš po ravnem polju, zatem ugledaš umeten silovit vodopad, ki so ga zgradili ob priliki zgradbe bohinjske železnice; celo goro so prevrtali, in skozi to skalno votlino dere bobneč ta kristalnočisti gorski potok in pade na nasprotni strani z vso nevzdržno mogočnostjo v globoko skalno votlino. Nad seboj pa

ugledaš v vrtoglavi višini veličasten, drzno vitek obok, preko katerega drvi dan za dnem hropeči hlapon v neznane podzemne rove. — Še nekoliko naprej, in dospeli smo v Vintgar.

Lahno-mokra gorska sapica nam je božala razvneto lica, ko smo zavili v ta hram božjega čudesa. Ozka soteska, omejena od nebotičnih skalnatih sten, ob katerih se vijejo tesni mostiči, globoko pod teboj pa šumi in se razbija po skalnatih grebenih kipeča hčerka planin — Radovna — kakor razjarjena kača, drveč od prepada do prepada dalje in dalje — a visoko nad teboj zalesketa na azurnem pasu zvezdica za zvezdico — in vsa ta miloba sinjega neba nad teboj — in vsa ta divja romantika krog tebe se izlije v veličastno svečano simfonijo, ki je ne zabiš nikdar v svojem življenju.

Veselih lic in radostnih duš smo privrskali do hotela Žumer. Tu so nam postregli z izborno večerjo in rujnim štajercem, ki je kmalu razvnel naša grla, in zadonela je pesem, da je odmevalo daleč tja „v Gorenjsko skalnato plan“.

V Gorjah smo prenočevali v gostilni g. Jana, in moj hrabri Štajerc iz Pišec me vpraša zjutraj, ako že zvoni; a to ni bilo zvonjenje cerkvenih zvonov, ampak zvonjenje krav, ki so jih gnali v pašo na planine. Spodnještajerska rogata živina je

6. nauk o živežu in pijači po 2 uri na teden,
7. kletarstvo po 2 uri na teden,
8. nauk o krajepisju in potopisju po 2 uri na teden.

Za drugi razred:

1. nemščina in poslovno spise po 2 uri na teden,
2. francoščina in konverzacija " 5 ur " "
3. knjigovodstvo, menjično pravo in obrtno kreditno pravo po 4 ure na teden,
4. obrtno računstvo in kalkulacija po 2 uri na teden,
5. serviranje " 2 " " "
6. nauk o živežu " 2 " " "
7. kletarstvo " 2 " " "
8. obrtno pravo " 1 uro " "
9. obrtni obratni pouk " 1 " " "
10. zdravstvena in obrtna higijena " 1 " " "

V prostovoljnem pouku I. in II. letnika se lahko vajenci učijo angleščine, kuhinjskega gospodarstva, tesnopisja, strojepisja, klavirja, violine, telovadbe in plesa.

Zanimivo bo za vsakega, ki se bavi z obrtnim šolstvom, da tudi zve, kaj se morajo gostilničarski vajenci pri strokovnem pouku o serviranju učiti. K temu pouku spada: vedenje natakara proti gostom, šefu in tovarišem; sprejem gostov in titulacije; razna vprašanja, priporočila in oprostitev proti gostom. Dalje mora vedeti jedila, ki spadajo za južino, sestaviti razne jedilne liste za obed, večerjo, bankete in svatovščine. Kako se mora natakara zadržati, če se gosti med seboj okregajo ali stepajo, učiti se jim je treba, ravnati prtiče na razne načine, streči posamezne goste in nastopati pri raznih poedinah. Poznati morajo jedila, pripravljena po raznih metodah, znano jim mora biti okrašenje miz pri poedinah itd. Pri pouku o živilih in pijači se uče kemijo in morajo že vajenci vedeti, koliko in kakšne snovi se nahajajo v Pilzenjskem, Dreherjevem in Budjeviškem pivu. Poznati morajo razliko raznih spodnjeavstrijskih, štajerskih in drugih vin. Za jedila morajo vedeti, iz česa in kako so pripravljena. Poznati morajo vse inozemske in tuzemske mineralne vode. Tako morajo tudi poznati vse rastline in živali, iz katerih se pripravljajo razna jedila. Pri pouku v krajepisju in potopisju se uči vajence spoznavati vsa večja mesta v Evropi, vedeti mora, kakšen je občevalni jezik in posebne zanimivosti mesta. Poznati, oziroma vedeti mora za vse kraje, koder so razna toplišča in

letovišča itd. Tukaj sem omenil le površno učno stvarino, a že iz te je sklepati, kakšne važnosti so strokovne šole. Marsikdo bi se ironično nasmejal, če bi se mu omenilo, da ima zadruha gostilničarjev za svoje vajence strokovno šolo, da imajo pa še celo svojo akademijo, v katero so sprejeti le sinovi gostilničarjev in hotelirjev, ki so pa morali z dobrim uspehom dovršiti strokovno šolo in že nekaj časa servirati. Zaradi tega se pa mora priznati, da je velika razlika med natakariji, ki so se učili v velikih mestih ali pa v provinci. Preveč bi razširil svoj članek, ko bi hotel opisati učni načrt in stvarino raznih drugih združnih strokovnih šol, n. pr. črevljarskih, krojaških, brivskih, vrtnarskih itd.

Če hočemo pri nas skrbeti za dobro strokovno izobraženi obrtni naraščaj, nam je posvetiti vso pozornost obrtnim nadaljevalnim šolam in njih reorganizacijam. S posameznimi tečaji za pomočnike in samostojne obrtnike nam je le deloma pomagano. Za temeljito strokovno izobrazbo je treba začeti pri vajencu. Vajencu je treba pravočasno ucepiti v glavo, da mora biti obrtnik za svoj poklic ravno tako temeljito in vsestransko izobražen in izveden kot odvetnik, zdravnik ali profesor za svoj poklic. Vsak stan rabi zase svoj strokovno-teoretični in praktični pouk. Priznavam, da je tukaj mnogo raznih zaprek, ki delajo ovire, da se vajenci v sedanjih kakor tudi v preosnovanih obrtnih šolah ne bodo dosti naučili. Prvo zapreko vidim v tem, da starši mnogo zakrivijo. Če se dečko neče učiti in je še v nadlego svojim součencem in pa učitelju, pa pravijo: „No, če se nečeš učiti, boš pa šuštar al' pa žnidar“, kakor da bi moral biti črevljar ali pa krojač najbolj neumen človek na svetu. Nasprotno pa mora biti črevljar ali krojač ravno tako izobražen, mora znati ravno tako čitati, računati, risati, biti vešč knjigovodstvu, kakor mora znati dandanes navaden kmet obdelovati svoje polje in vinograde. V tem pogledu se jako mnogo zagreši, in pomagati bi se dalo le na ta način, da bi obrtniki bodisi na deželi ali pa v mestu ne sprejeli vajenca, ki ni dovršil z dobrim uspehom najmanj štirih ali pa petih razredov ljudske šole.

Velika ovira bi bila s tem odstranjena. Tako postopanje obrtnikov bi imelo pa še drugo dobro stran. Pri takem postopanju obrtnikov bi se vlado in državo prisililo, da bi iz sedanjih enorazrednic in dvorazrednic ustanovila štirirazrednice in za obrtni stan neobhodno potrebne meščanske šole. Druga velika

prosta tega bremena, zato pa jo morajo na dravskem polju zavračati pastirji-kolesarji. — Nato smo jo mahnili na Bled, tam smo si napolnili svoje nahrbtnike s potrebnim provijantom in se povsem turistovski opremili.

Večnolepi, krasni Bled! Ne bom te opisal, naj te opeva naš pesnik, da si „kinč nebeški kranjske zemlje,“ in to po vsi pravici ostaneš. Ako Italijan pravi, da ti prej ne umre, dokler ni videl Napolja, tudi Slovenec naj bi ne stopil prej pred obličje božjega Stvarnika, dokler ni videl tebe, čarobno jezero. — Dražestna, ljubka okolica, krog jezera elegantni hoteli z vsem modernim komfortom, izmed prijetnega zelenja razkošnih vrtov in senčnatih gajev zro na jezersko gladino fantastične vile, visoko nad teboj na strmi čeri preži stari, sivi grad, liki jastreb na nedolžno ptičko — lično Marijino cerkvico na otoku, ki sanjavo gleda kot nežna punčica v zelenkastem očesu. — Za teboj strmi Babji zob, in ves ta razkošni čar, obdan od skalnatih nebotičnih gor — in z odprtimi očmi pri belem dnevu sanjaš mladostno pripovedko tisoč in ene noči. — Kakor mило-modro oko nebeške Stvarnice trepetiš med sivimi gorskimi velikani in . . . čolnič plava . . . val' igrajo . . . vse se veseli — in kakor lahna meglica tam nad jezerom ti vzplava drhteča duša — dokler ne

utone omamljena prelestne sreče v zlatu nebeškega solnca. — Še en pogled — in vlak pripelje premile srbske brate in mnogo slovenskih tovarišev, da se skupno popeljemo v Bohinjsko Bistrico in dalje k izviru Savice. Prehitro je minila zanimiva vožnja skozi čudovite predore v družbi milih nam gostov do Bohinja in dalje na vozovih do Bohinjskega jezera.

Tu se razlivaš pred mano, ti sin triglavih bistrih hčer, podoba miru, kakor te nazivlje pisatelj — tihotna, sladko milotožna elegija. — Kako mamljivo, zavedljivo-vablivo so tvoji zelenčasti valovi! — Človek bi se legel v njih moko-rahli objem in sanjal opojno pesem: „Halb zog sie ihn, halb sank er hin.“ Takoj ob jezeru se dviga mala gotška cerkvica sv. Ivana in po njem ima tudi nemški hotel v bližini svoje ime. Ker ni bilo časa in mogoče tudi ne toliko čolnov na razpolago, smo se peljali z vozovi ob južni strani mimo cerkvice sv. Duha do drugega konca jezera, kjer stoji slovenski hotel „Zlatorog“. To je tudi edina pot k izviru, zakaj na severni strani obkrožujejo jezero navpične stene visokega skalnatega gorovja, katerih raztrgani grebeni in ostri robovi se prečudno lepo zrcalijo v globčini jezera, da se ti zdi, kakor bi se pod jezersko gladino dvigale nove čeri tja doli do brezmejne nebesne modrine. (Dalje.)

ovira je, pomanjkljiv disciplinarni red na obrtnih nadaljevalnih šolah. Priznано je da dela najbolj trda buča šoli največje sitnosti in nagajivosti. Navadno so to tisti vajenci, ki jih je treba v obrtni nadaljevalni šoli šele učiti spoznavati črke in pisati, o risanju nimajo niti pojma. Disciplinarni red bi se moral za take nagajivce tako izpremeniti, da se vajenec, ki se ne pokori učitelju, od pouka za kazen odstrani, se mu vsako uro zaznamuje in kolikor ima takih ur, toliko tednov naj bi se mu učna doba podaljšala. Reorganizacija obrtnih nadaljevalnih šol in pa prememba učne trarine kakor tudi časa pouka je za razvoj in napredek neobhodna potreba. In če to ne bodo v doglednem času storili merodajni krogi, bo treba, da obrtniki z vsemi svojimi silami in močmi na raznih shodih odločno to zahtevajo. Za strokovni pouk, zlasti za oblačilne obrti, je neobhodno potrebno, da se za učitelje nastavi strokovno izobražene obrtnike. Učiteljem pa, ki se bavijo s strokovnim poukom stavbnih in drugih takih obrti, je pa treba dati posebne nagrade, da si ogledajo po večjih mestih uredbo zadružnih strokovnih šol in da tudi prisostvujejo pri strokovnem pouku. Zakaj to, kar je učitelj na ljudskih šolah, ki mora znati mladini ucepiti veselje in agilnost do učenja, to je tudi učitelj na obrtnih nadaljevalnih šolah, ki mora znati obrtnim vajencem ucepiti veselje do obrti in strokovnega pouka. Učitelj, ki poučuje na obrtnih nadaljevalnih šolah, mora biti o strokah ravno tako, oziroma še bolj poučen kot obrtniki sami. Zaradi tega bi pa bilo priporočljivo, da bi taki učitelji večkrat napravljali poučno potovanje v industrialne kraje, v večje mizarske, ključarske, kleparske in kamnoseške delavnice, kakor tudi v livarne itd., da si pridobe nekoliko upogleda, kako se stvari praktično izdelujejo.

Na Kranjskem je vsega skupaj 20 obrtnih pripravljalnih in nadaljevalnih šol s približno 1500 vajenci. Izven Ljubljane, ki šteje približno do 600 vajencev, jih ima obrtna nadaljevalna šola v Št. Vidu nad Ljubljano največ; to je do 150 vajencev. Najmanj vajencev, po številu 22, ima šola v Metliki.

Za razvoj obrtnih nadaljevalnih šol bi bilo velikega pomena, da bi se imenovali v odbor teh šol taki možje, ki so vneti zagovorniki obrtnih interesov, možje, ki so naprednih načel, zdravih nazorov in obrtnemu šolstvu z dušo in telesom naklonjeni. Šolskim odborom smejo obrtniki po pravici mnogo očitati, da je obrtno šolstvo in obrtništvo še danes na isti stopnji kot je bilo pred večjimi leti in da ni obrtno šolstvo vedno času primerno napredovalo.

(Konec)

Iz naše organizacije.

Trst.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu, napravi svoj vesednevni jesenski izlet v nedeljo 22. t. m.: Trst-Prvačina-Dornberg-Ajdovščina (izvir Hublja) Log-Vipava (izvir Vipave)-Branica (Čehovinov spomenik)-Štanjel-Trst. Odhod iz Trsta ob 6. uri z osebnim zj. ali ob 7-25 zj. z brzovlakom po Bohinjski železnici. Povratek iz Štanjela poljubno. Ob 1. uri pop. skupni obed v Vipavi.

V četrtek 19. t. m. ob 5. uri pop. pa je pevska vaja v svetoirinskem „Narodnem domu“.

Na obilno udeležbo vabi člane in prijatelje učiteljstva odbor.

Goriško.

Učiteljsko društvo za goriški okraj je imelo 5. t. m. v Gorici svoj izredni občni zbor z edino točko dnevnega reda: razgovor o napadih na napredno učiteljstvo v klerikalnih listih. Navzočih je bilo 72 kolegov in koleginj. Predsednik tovariš g. Jug otvori zborovanje s pozdravom na navzoče tovariše ter goste iz tržaškega in sežanskega okraja. Omenil je, da hočejo nasprotniki trgati naše bojne vrste in pozival na složno delo-

vanje nasproti sovražnikom, ki jasno kažejo svoje namene v klerikalnih listih. Nato je dal besedo tov. Križmanu, ki je obrazložil momentani položaj naprednega učiteljstva z ozirom na novo strujo. Omenil je med drugim, da pravih roditeljev te akcije ne smemo gledati v onih nesposobnih učiteljskih marijonetah, ki so prešle v službo klerikalizma, pač pa v nam nasprotni duhovščini, ki se boji naše sloge in našega napredka. Hočejo nas razdružiti, da bi toliko lažje ribarili v kalnem. Naša organizacija ni protiverska, kakor trde vedno klerikalni listi, priča za to je dosedanje naše delovanje. Dalje pišejo nasprotniki, da vlada pri našem društvu terorizem. Pozivljam javno, da se oglase vsi oni kolegi, oziroma koleginje, ki mislijo z nasprotnikom, da se tukaj res terorizira. Nasprotnikom je naše složno delovanje trn v peti, zato pišejo o terorizmu. Kdor pristopi novemu društvu, ta izdaja našo organizacijo, ta taji fakta. V listih vabijo k pristopu vse one, ki pri nas ne uživajo časti. Mi ne podeljujemo časti, pač pa dajemo sposobnim tovarišem priliko za delo.

Predlaga, da se izreče ogorčenje nad podlo pisavo klerikalnih listov. Sprejeto soglasno. Dalje se sklene, da se udeleži društvo in corpore ustanovnega shoda „društva krščansko mislečih učiteljev za Goriško“ v „Sol. domu“, kamor smo se podali takoj po končanem zborovanju.

Prišedši tja smo videli v dvorani zbrano vse krščansko misleče učiteljstvo: šest učiteljev in štiri učiteljice iz goriškega, enega učitelja iz gradiščanskega okraja, dalje enega c. kr. učitelja pripravnice, štiri upokojene učitelje, sedaj v „Sol. domu“, cesarskega svetnika Vodopivec, štiri učiteljice „Sol. doma“, 17 duhovnov, enega četrtoletnika in dva tretjeletnika z učiteljskega v Kopru, dva kmeta iz Kala, enega črevljarja, enega svečarja, urednika „Gorice“ Kremžarja in drž. in dež. poslanca Jakliča.

Upokojeni učitelj Abram otvori shod in poda besedo kršč. katol. mislečemu darvinistu Likarju. Ta za kako samostojnost popolnoma nesposobni fantič prečita od kakega dušnega pastirja sestavljen apel na zbrano učiteljstvo, slikajoč najnujnejšo potrebo ustanovitve „društva kršč. mislečih učiteljev za goriško-gradiščansko deželo“. Te neslanosti je sprejelo zavedno učiteljstvo z raznimi sarkastičnimi medklci in zafrkacijami. Po končanem uvodu prečita pravila, ki jih je oslilo napredno učiteljstvo s primernimi opazkami. Po prečitavanju pravil se oglasi za besedo drž. in dež. poslanec Jaklič, katerega je pozdravilo učiteljstvo s frenetičnimi pereat-klici in z burno, več minut trajajočo demonstracijo, nakar se je napredno učiteljstvo odstranilo iz dvorane, ker se mu je zdelo pregrešno poslušati glas učitelja-izdajice. Zavedno učiteljstvo se je namenilo pri shodu polemizirati z nasprotniki. Ni se nam pa zdelo primerno in dostojno to izvesti, opazivši v družbi kmete, črevljarje, svečarje itd., ter da sta bila, vsaj po zunanje sodeč, (bila sta v salonski obleki), voditelja kršč. misleče učiteljske organizacije tovariša, s katerima je učiteljstvo že davno obračunalo in katerih se sramuje.

Na naslov novega društva ne rečemo drugega, kot — re- quiesces in pace! —č.

Občni zbor tolminskega učiteljskega društva se je izvršil dne 8. septembra v Kobaridu. Ne spominjamo se, da bi bila že kdaj pri društvenem zborovanju tako velika udeležba; nad 50 nas je bilo. Vsa čast posebno zavednim gospicam kolegijam in pa tovarišem s Cerkljanskega, ki se niso ustrašili dolge poti.

Predsednik M. Kenda je v lepem govoru pozdravil zbrano učiteljstvo ter naglašal potrebo edinosti in značajnosti posebno sedaj, ko izkušajo rušiti našo stanovsko organizacijo. — Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno, da je bilo društveno delovanje v preteklem letu jako živahno. Odbor je imel 7 sej; sklicana sta bila dva izredna občna zbora z znanstvenim predavanjem in risarskim tečajem. Vdovi blgp. J. Lego smo izrazili pismeno iskreno sožalje ter se po odposlanstvu udeležili pogreb. izprevida nepozabnega S. Gregorčiča. Dvema pok. tovarišicama je postavilo društvo nagrobni spomenik. Koncem pozivlja poročilo vse učiteljstvo na krepko delo za blagor ljudstva ter v povzdigo šolstva in učiteljskega stanu. — Blagajnikovo poročilo nam je pokazalo, da se mora društvo boriti v gmotnem oziru z velikimi težavami. Temu je predvsem krivo neredno plačevanje letnih doneskov. V prihodnje naj se izboljšajo te razmere!